

Paragraaf Lokale heffingen

05 juni 2025

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente Gooise Meren geheven belastingen, bestemmingsheffingen en retributies (rechten en leges). De heffingsbevoegdheid ontleent de gemeente aan een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet en de Wet milieubeheer. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Onder de belastingen vallen de onroerende-zaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de precariobelasting, de toeristenbelasting, de watertoeristenbelasting, de reclamebelasting en de parkeerbelasting.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

De rechten en leges omvatten een grote groep belastbare feiten, dit betreft de marktgelden, de lijkbezorgingsrechten, de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en gemeentelijke basisadministratie etc.

Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten en leges geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat opbrengst gebruikt wordt voor de dekking van gemaakte kosten.

Beleid lokale heffingen

Beleid lokale heffingen

'Burgers, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen.' Zo is het beleid van de gemeente Gooise Meren op het gebied van lokale heffingen samen te vatten. De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk, waarbij er van wordt uitgegaan dat leges en rechten kostendekkend blijven of worden. Uitzondering daarop zijn de begraafrechten en marktgelden. Bij deze rechten wordt gestreefd naar een kostendekkendheid die is gebaseerd op de realisatiecijfers van de afgelopen jaren. De OZB wordt, anders dan de gebruikelijke indexering en de gemaakte afspraken, niet verder verhoogd.

Aanpassing belastingen en heffingen 2024

De geraamde opbrengsten van belastingen zijn voor 2024 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 7,0% (inclusief nacalculatie 2023). Onderstaand wordt een aantal aanpassingen nader toegelicht.

- **Rioolheffing:** Gelet op het uitgangspunt van 100% kostendekking van het product Riolering is er bij de bepaling van de tarieven naast de indexering ook rekening gehouden met een autonome stijging (2,5% voor 2024).
- **Overige leges:** de opbrengsten van reisdocumenten is verhoogd, omdat er in 2024 naar verwachting meer reisdocumenten worden aangevraagd i.v.m. de verlengde geldigheid (10 jaar) van reisdocumenten in 2014.

Tarieven en opbrengsten

Tarieven 2024

In onderstaand tarievenoverzicht zijn de belangrijkste belastingtarieven voor 2024 opgenomen.

Heffing	Grondslag	Tarief 2024
OZB woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,0634%
OZB niet-woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,1568%
OZB niet-woning gebruiker	% WOZ-waarde	0,1181%
Toeristenbelasting / watertoeristenbelasting	Per overnachting / per etmaal	€ 2,00

Afvalstoffenheffing	Eénpersoonshuishouden	€ 256,30
	Meerpersoonshuishouden	€ 402,85
Rioolheffing woning eigenaar	Per aansluiting op riolering	€ 241,70
Rioolheffing niet-woning gebruiker	Niet meer afgevoerd dan 500 m3	€ 235,45
Parkeerbelasting (per uur)	Bussum (straat)	€ 1,70
	Bussum (garage)	€ 1,00
	Muiden	€ 3,40
Parkeerbelasting (vergunningen)	bewonersvergunning	€ 40,75
	bedrijvenvergunning	€ 175,95

Opbrengsten voor het belastingjaar 2024

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de begroting 2024 een totale belastingopbrengst gerealiseerd van circa € 39.209 mln. In het onderstaande overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2024 vermeld (bedragen x € 1.000).

Heffing	Raming 2024	Realisatie 2024	% aandeel 2024
Onroerendezaakbelasting (OZB) Woningen	10.196	10.059	26,14%
Onroerendezaakbelasting (OZB) Niet-woningen	2.681	2.545	6,61%
Roerende zaakbelasting (RZB)	13	13	0,03%
Parkeerbelasting	3.531	3.460	8,99%
Toeristenbelasting	238	195	0,51%
Reclamebelasting	219	251	0,65%
Precariobelasting	45	20	0,05%
Afvalstoffenheffing	8.960	8.986	23,35%
Rioolheffing	6.962	6.992	18,17%
Bouwleges	4.916	3.175	8,25%
Overige leges	1.354	1.630	4,24%

Lijkbezorgingsrechten	1.047	1.060	2,76%
Marktgelden	113	90	0,23%
Totaal	40.274	38.478	100%

Toelichting belangrijkste verschillen

In totaal zijn de opbrengsten voor het belastingjaar 2024 € 1,8 mln. lager dan begroot:

- OZB woningen en OZB niet-woningen in totaal € 273.000 lager dan geraamd. De lagere opbrengsten worden deels verklaard door een ander tempo van areaalontwikkeling dan geraamd.
- Parkeerbelastingen € 71.000 lager dan geraamd. De opbrengsten parkeerbelasting fluctueren jaarlijks en zijn voor 2024 2,0% lager dan geraamd.
- Bouwleges € 1.741.000 lager dan geraamd. De opbrengsten bouwleges fluctueren jaarlijks en is onder andere afhankelijk van het aantal grote projecten waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.
- Overige leges € 276.000 hoger dan geraamd. Dit komt hoofdzakelijk door hogere opbrengsten van rijbewijzen, paspoorten en naturalisaties.

Kostendekkende heffingen

Kostendekkende heffingen

In de paragraaf lokale heffingen moet een overzicht van baten en lasten worden opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. In dit hoofdstuk worden de diverse heffingen kort behandeld en wordt per heffing via een vast format inzicht gegeven in de kosten die (vanuit de diverse taakvelden en extracomptabel) aan de heffing worden toegerekend. De gehanteerde tariefstelling, geraamde baten en eventuele achterliggende beleidskeuzes worden ook per heffing aangegeven.

Onafhankelijk van de aard en samenstelling van de overhead kan deze worden toegerekend aan de directe kosten van de taakvelden. Deze toerekening vindt voor heffingen extracomptabel plaats. Voor wat betreft het toerekenen van overhead aan de tarieven is gekozen voor een systematiek waarbij de totale overhead op taakveld 0.4 op basis van de volgende formule wordt verdeeld:

$$\text{Opslag taakveld} = \text{aan heffing toegerekende directe loonkosten} \times (\text{totale overheadkosten} / \text{totale loonkosten directe producten})$$

Hieronder is, per heffing, aangegeven wat het percentage kostendekkendheid is voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten, marktgelden en leges. Hierbij is inzichtelijk gemaakt welke kosten en inkomsten dit betreft, rekening houdend met de uitgangspunten conform het BBV.

Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt het saldo onttrokken uit de egalisatievoorziening om te komen tot een 100% kostendekkendheid. De btw is een toegestaan onderdeel van de berekening/tarief.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de afvalstoffenheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%.

Met de dotatie van het batig saldo (circa € 95.000) in de voorziening wordt de kostendekking 100%.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	2024
--	-------------

	(Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld afval	7.079
Inkomsten taakveld afval, excl. heffingen	47
Netto kosten taakveld	7.032
Toe te rekenen kosten kwijtschelding	290
Overhead	108
BTW op exploitatie en investeringen	1.461
Totale kosten	8.891
Opbrengst heffingen	8.986
Dekkingspercentage	101,1%

Tarieven afvalstoffenheffing en beleidskeuzes

De afvalstoffenheffing in de gemeente Gooise Meren is gedifferentieerd naar de grootte van het huishouden in de vorm van een éénpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan het principe 'de vervuiler betaalt' en blijft de uitvoering van de heffing praktisch uitvoerbaar.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar (woning) of gebruiker (bedrijf) van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval- hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%. Op grond van het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026 is de rioolheffing bovenop de inflatiecorrectie met 2,5% verhoogd.

Het batig saldo van € 554.000 wordt gestort in de Voorziening Egalisatie Rioolheffing. Hierdoor wordt een kostendekking van 100% bereikt.

	2024 (Bedragen x € 1.000)
Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	
Kosten taakveld riolering	5.274
Inkomsten taakveld riolering, excl. heffingen	74
Netto kosten taakveld	5.200

Overhead	431
BTW op exploitatie en investeringen	807
Totale kosten	6.438
Opbrengst heffingen	6.992
Dekkingspercentage	108,5%

Tarieven rioolheffing en beleidskeuzes

Bij de harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffing is er voor gekozen om voor woningen een vast bedrag per aansluiting te heffen van de eigenaar. De kosten van het leggen van riolering en overige voorzieningen zijn voornamelijk vaste kosten. De mate van gebruik van de voorzieningen per individueel perceel heeft over het algemeen slechts een klein effect op de totale kosten. Dit rechtvaardigt het gebruik van een vast bedrag.

Voor niet-woningen is gekozen om de rioolheffing te baseren op het waterverbruik en te heffen van de gebruiker. De tariefklassen zijn zodanig ingedeeld dat dit het effect heeft van een vast bedrag per aansluiting, maar waarbij de echte grootverbruikers extra bijdragen.

Begraafplaatsrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen en de opbrengst van het jaarlijks onderhoudsrecht. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2024 uit op 63 %.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld begraven	1.368
Inkomsten taakveld begraven, excl. heffingen	170
Netto kosten taakveld	1.198
Overhead	492
Totale kosten	1.690
Opbrengst heffingen	1.060
Dekkingspercentage	63%

Tarieven begraafplaatsrechten

De verordening kent een tarieventabel met een uiteenlopend aantal tarieven voor verschillende diensten.

Voor begraafplaatsrecht wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in de afgelopen jaren.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. De opbrengst is afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting van de weekmarkt. Met name door lager lasten dan begroot (€37.000) komt de uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2024 uit op 101%.

Berekening van kostendekkendheid van de marktgelden	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld marktgelden	50
-Inkomsten taakveld marktgelden, excl. heffingen	4
Netto kosten taakveld	54
Overhead	32
BTW	3
Totale kosten	89
Opbrengst heffingen	90
Dekkingspercentage	101%

Tarieven marktgelden

Het marktgeld bedraagt een tarief per vierkante meter ingenomen ruimte. Voor marktgelden wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in het afgelopen jaar.

Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De opbrengsten zijn in de jaarstukken niet op hoofdstukniveau opgenomen, maar zijn functioneel gegroepeerd. Van een aantal diensten wordt namelijk dusdanig weinig gebruik gemaakt dat het apart opnemen van een raming geen meerwaarde heeft.

De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2024 voor de drie titels uit op respectievelijk 77,2%, 82,4% en 5,4%. Het totaal percentage kostendekkendheid aan leges (titel 1, 2 en 3) bedraagt 74,6%.

Berekening van kostendekkendheid van de leges	2024 (Bedragen x € 1.000)

Kosten taakvelden	4.366
Overhead	1.697
Totale kosten	6.063
Totale opbrengsten	4.525
Dekkingspercentage	74,6%

Onder algemene dienstverlening valt bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendekkendheid van de leges Titel 1; Algemene dienstverlening	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	1.219
Overhead	512
Totale kosten	1.731
Totale opbrengsten	1.337
Dekkingspercentage	77,2%

Onder algemene dienstverlening valt bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendekkendheid van de leges Titel 2; Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	2.806
Overhead	1.031
Totale kosten	3.837
Totale opbrengsten	3.162
Dekkingspercentage	82,4%

Onder Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning valt de omgevingsvergunning.

Berekening van kostendeckendheid van de leges Titel 3; Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	2024 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakvelden	340
Overhead	154
Totale kosten	494
Totale opbrengsten	26
Dekkingspercentage	5,4%

Onder Dienstverlening vallend onder Europese richtlijnen valt bijvoorbeeld Horeca, organiseren van evenementen en markten.

Lokale belastingdruk

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (zoals geproduceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage van de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst. De woonlasten bestaan uit de onroerende-zaakbelasting, afvalstoffenheffing (meerpersoons) en de rioolheffing.

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Totale woonlasten gezin Gooise Meren in jaar t	€ 1.034	€ 1.106	€ 1.101
Woonlasten gemiddelde voor gezin in t-1	€ 904	€ 944	€ 944
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (x 100%)	115%	117%	117%

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen die de belastingschuld niet kunnen voldoen door het ontbreken van (voldoende) vermogen of inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen. Het beleid dat hierbij gehanteerd wordt, ligt vast in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024. Alleen voor de afvalstoffenheffing wordt in 2024 kwijtschelding verleend. Voor andere gemeentelijke belastingen wordt geen kwijtschelding verleend. In 2024 zijn er in totaal 1.203 aanvragen tot kwijtschelding binnengekomen en is in 336 gevallen kwijtschelding verleend. Van alle aanvragen zijn er 552 geautomatiseerd afgehandeld.

Algemene ontwikkelingen

De gemeente is voor de inkomsten voor het overgrote deel afhankelijk van inkomsten vanuit de rijksoverheid. Daarbij zorgt de huidige financieringssysteem voor schommelingen in inkomsten bij de gemeenten en biedt beperkte ruimte voor autonomie. Vanuit het VNG is er overleg met het Rijk voor meer mogelijkheden voor de gemeente om belasting te heffen. De lastenverzwaring voor inwoners dient vervolgens teruggesluisd te worden via lagere inkomstenbelastingen. Momenteel liggen er voorstellen over de verruiming op lokaal belastinggebied die bedoeld zijn voor de periode na 2025.